

strana **56**

Králové divočiny

Kalaharští lvi prosluli svými tmavými hřbívami – s límcem husté srsti kolem krku vypadají opravdu majestátně

Věda a technika

Dlouhé zrození člověka **10**

Antropologové se shodují, že cesta k myslícímu Homo sapiens nebyla přímá ani rychlá

Rozhovor: Jerome Friedman **16**

S nositelem Nobelovy ceny za fyziku o povaze hmoty a tajemstvích, jež čekají ve vesmíru

Jak fungují funkční potraviny? **22**

Ačkoliv funkční potraviny vznikly, aby pomáhaly, jejich konzumace často působí pravý opak

Pod pokličkou drog **40**

Heroin, kokain, alkohol – jakými mechanismy ovlivňují náš mozek a proč vyvolávají závislost?

strana **52**

Víra ve snědém labyrintu

Indické město Panádzi ve státě Góa ukrývá i neobvyklý kostel Neposkvrněného početí

100+1 zahraniční zajímavost

číslo 19/2015 vychází 4. listopadu 2015

www.stoplusjednicka.cz

(Emailové adresy zaměstnanců vydavatelství jsou tvořeny podle vzoru příjmení@epublishing.cz)

Produktový ředitel

Petr Bróza

Vedoucí populárně-naučných časopisů

Pavel Nygrýn

Šéfredaktor David Bimka

Redakce a stálí spolupracovníci

Kateřina Vašků, Vilém Koubek, Roman Polach, Jan Fiala, Jaroslav Petr, Tereza Pultarová, Vladimír Socha, Marek Telička, Zuzana Teličková, Gabriela Fialová, Josef Židek

Jazyková editorka Jana Vašinová

Jazyková korektorka Lenka Lindnerová

Grafická úprava Michal Hájek

Produkce, výroba Ivan Pospíšil

Adresa redakce 100+1

Extra Publishing, s. r. o.
Bubeničkova 9, 615 00 Brno
Tel.: 546 606 008, fax: 549 210 724

Ředitelka inzercí Anna Mařáková

Inzercie a marketing
Anna Mařáková, Petra Kardová,
Iva Procházková, Jana Ambrozková

Extra Publishing Praha

Anděl Park Smíchov
Karla Engliše 3201/6, 150 00 Praha 5

Extra Publishing Brno

Bubeničkova 9, 615 00 Brno
Tel.: 546 606 008, Fax: 549 210 724

Předplatné ČR

na adrese redakce:
Extra Publishing, s. r. o.,
předplatné časopisů,
Bubeničkova 9, 615 00 Brno,
telefon: 545 211 880
(prac. dny po-čt, 8-16 hod.)
web: www.epublishing.cz
email: předplatne@epublishing.cz

Reklama na emailu:
reklamace@epublishing.cz

Vedoucí distribuce Marcela Rešková

Předplatné SR

pisemně: Mediaprint-Kapa
Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy
predaja, Vajnorská 137,
P.O.BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: 02/444 588 21,
444 427 73 a 444 588 16
fax: 02/444 588 19
web: www.mediakapa.sk
e-mail: předplatne@abompkapa.sk

Pokud to není výslovně uvedeno, akční nabídky, dárky apod. se nevztahují na prodej předplatného na Slovensku, které zajišťuje společnost Mediaprint-Kapa Pressegrosso.

Distribuce

V České republice společnost PNS, a. s.,
na Slovensku Mediaprint-Kapa
Pressegrosso, a. s. a soukromí distributoři

Tisk Neografia, a. s., Martin, SK

Vychází každých 14 dní v Brně,
ISSN 0322-9629, MK ČR E 20427.

Autorská práva ke zveřejněným materiálům vykonává vydavatel Extra Publishing, s. r. o. Jakékoliv užiti části nebo celku, zejména přetisk a šíření jakýmkoliv způsobem, včetně elektronického, je bez předchozího souhlasu vydavatele zakázáno.

Vydavatel

Extra Publishing, s. r. o.
Bubeničkova 9, 615 00 Brno
IČ 27 68 92 47, DIČ CZ 27 68 92 47

Obchodní ředitel tisk Pavel Pospíšil
Finanční ředitel Ivan Pospíšil

Lidé a společnost**Utajené základny světa** **28**

Hluboko pod zemí či ve skalách se ukrývají místa zbudovaná s cílem odolat jakémukoliv nebezpečí

Tak trochu jiný Santa **44**

Vypadá jako legendární postavička a skutečně se jmenuje Santa Claus. Přesto dělá víc, než jen roznáší dárky

Chrámy v sevření palem **52**

Odkaz někdejší portugalské nadvlády je v západoindickém státě Góa patrný dodnes

strana

34**Vesmírné evangelium**

Astronaut Buzz Aldrin byl prvním člověkem v historii, který na Měsíci sloužil mši

FOTO Shutterstock, NASA

strana **48****Po stopách kulaté zábavy**

Dnes masově populární kopaná se zrodila v Číně a zpočátku se jednalo o armádní kratochvíli

Historie**Malý krok pro člověka** **34**

NASA uvolnila pro svět fotky z programu Apollo. Užijte si cestu na Měsíc jako nikdy předtím

Od tvrdých chlapů po slečinky **48**

Nechybělo mnoho a fotbal by oplýval násilím a řídil by se zcela jinými pravidly

Příroda a cestování**5 zvířat, která nevidíte** **46**

Díky dokonalému mimikry nerozeznáte některé tvory od listu, větvičky či písku

Divoké srdce Afriky **56**

I někdejší přírodní království Křováků, poušť Kalahari, pomalu poznamenává rozvíjející se turismus

Přitažlivý blahobyť **60**

Zdánlivá dokonalost švédského sociálního systému přináší i komplikace

Psali jsme před... 27 lety**55****Budoucnost v aluminu**

Kanadská firma Alcan International vyvinula akumulátor s hliníkovou anodou, která proti tehdejšími článkům nabízela až 6x větší koncentraci energie. Životnost baterie o velikosti dvou cigaretových krabiček dosahovala 24 hodin a větší verze dodávaly proud až 10x déle.

Dnešní pohled: Zatímco tehdejší akumulátory byly na jedno použití, v současnosti se na Stanford University aplikuje hliník do nabíjecích článků pro mobilní zařízení. Nová aluminium-iontová baterie je pružná a ohebná a nabíjí

100+1 zahraniční zajímavost, č. 3, roč. XXV (1988)

se asi minutu. Navíc u ní nehrozí nebezpečí samovznícení.

Obavy bez hranic

Jonathan Mann, koordinátor boje proti AIDS v rámci Světové zdravotnické organizace (WHO), upozornil, že v roce 1987 informovalo o výskytu nákazy již 108 zemí, tedy o polovinu víc než o rok dřív. Počet nemocných se zastavil na čísle 49 329.

Dnešní pohled: Podle WHO představovala situace v roce 1987 pouhou špičku ledovce. V současnosti je údajně po celém světě HIV pozitivních 37 milionů lidí, přičemž o své nákaze ví pouhých 51 % postižených. Proto také antiretrovirová terapie probíhá jen u 15 milionů pacientů. **100+1**